

bu videa Mánés, byl seminář o videu a počítačích. Programem provázeli Steina a Woody Vasulka, zakladatelé a dnes už hvězdy světového videoartu, kteří přijeli ze Spojených států. Experimenty za začátku sedmdesátých let v pohybu a čase na jedné obrazovce systému NTSC se staly středem soustředění přítomných.

Vedlejší rezervní obrazovka sloužila spíš vnitřní projekci zmařených obrazů českých tvůrců z dob, kdy experimenty vznikaly na okraji, bez možnosti jakékoliv konfrontace a zveřejnění. Nálepka abstrakce a experimentu byla důvodem k likvidaci, ve filmu ještě nebezpečným konfliktem se státním monopolem.

Odvíjející se historie videoartu byla historií výzkumů elektronického obrazu Steiny a Woodyho Vasulky. Použití různých vstupů a zásahů do obrazu, analyzovaného do bodu s modelací tvárných elektronických prvků, působilo na první pohled jako hra s tvary. Práce s bodem, jasnem, řádkovým posunem, zpožděním, deformací, vlněním interakcí elementů nebyla v žádném případě jenom pokusem o hledání tvaru, ale je hledáním identifikačních možností prostoru nového média a vytvářením vlastního vesmíru v elektronickém obraze. V transmissivním videu pracují Vasulkovi se zvukem, s vlastním hlasem jako pojítkem dorozumění mezi člověkem a počítačem a snaží se také vnútit svoji lidskou identitu počítači. Vymodelovaný zvukový prvek pak přetváří znovu obrazem. Výzkum je vážný, je to projekt i realizace vesmíru média nazvaného video, je to jako let vesmírným prostorem k zdánlivě nejasnému cíli. Jazyková koncepce je ale jasná a srozumitelná. Woody Vasulka ve světě, který modeluje, také žije. Je to svět vytvořený umělcem ve vesmíru počítače a v prostoru vlastní duše.

Pomůcky a nářadí pro svoji laboratoř nacházejí Vasulkovi na okraji Los Alamos, tam, kde odumírá to, co bylo už vyčerpáno vědci, ale ještě může posloužit tvůrčí fantazii umělců.

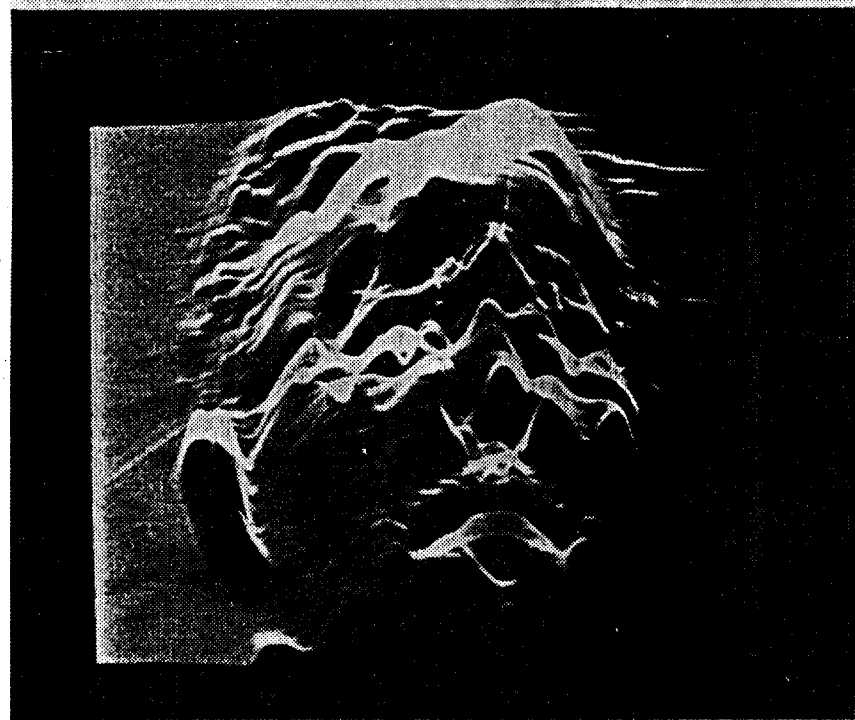
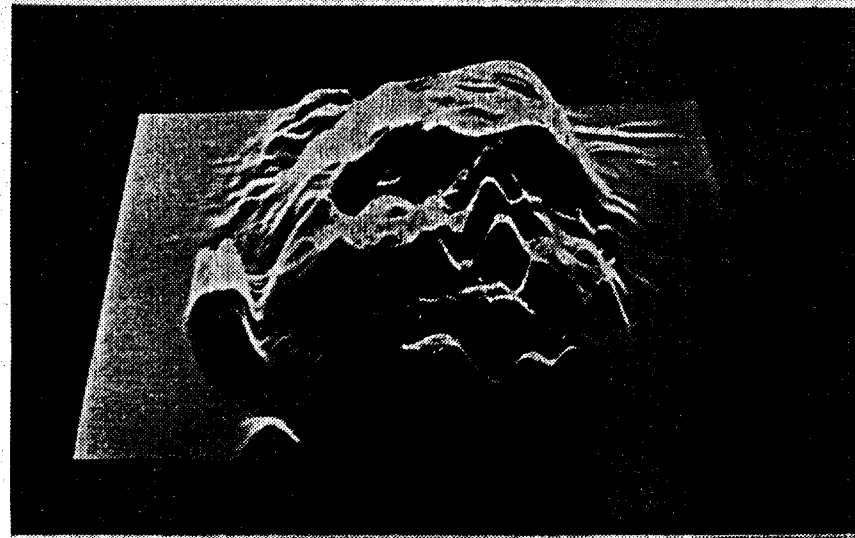
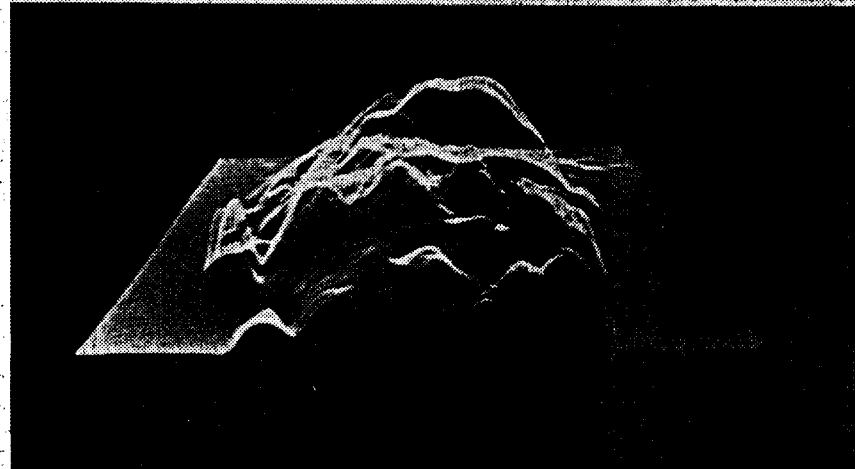
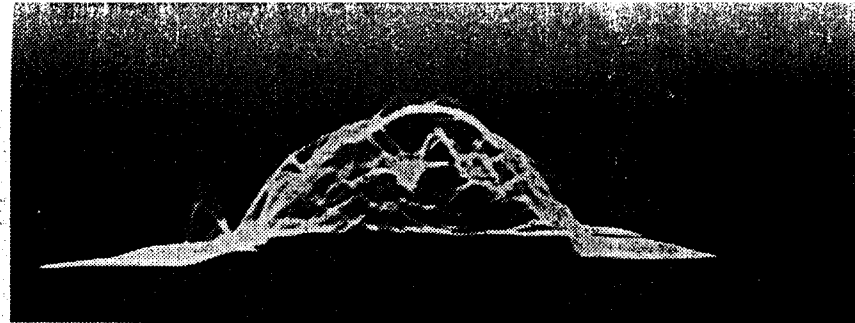
Je škoda, že účastníci semináře nevyužili přítomnosti Christofera Manna, Terence Mc.Kenna, filozofa, botanika, Lizbeth Rymland, básničky, a Davida Dunna, skladatele, zabývajícího se bioakustikou. O programu Petera Weibela, profesora na Vysoké umělecké škole ve Frankfurtu, známého z řady videoinstalací sedmdesátých a osmdesátých let, mluvil Woody Vasulka. Na škole ve Frankfurtu je jeho programem integrované video jako pokus v době, kdy je toto umění ve světě rozděleno na řadu kategorií. Program integrovaného videa je pokus, který by měl význam i v našich podmínkách, ve kterých se hlásí marně o slovo již řadu let. Laboratoř výzkumu a tvorby integrovaného elektronického obrazu musí vzniknout na některé vysoké umělecké škole nebo fakultě univerzity a pak se s přáteli, kteří nám přišli podat ruku a nabídnout pomoc, setkáme znovu. To přejú hlavně našim studentům.

Radek Pilar

Steina a Woody Vasulka

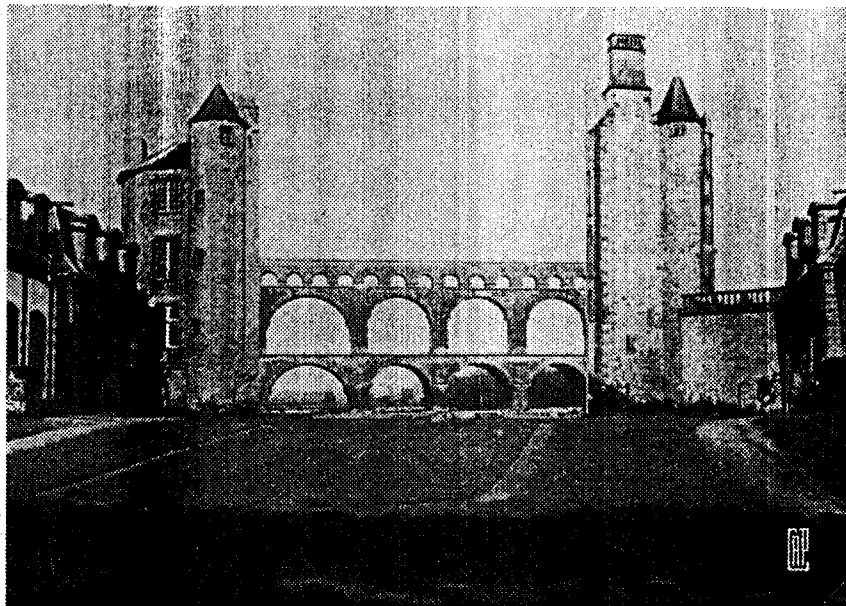
pražská retrospektiva

V polovině září nabídl klub přátel videa svým členům a příznivcům další atraktivní program. U příležitosti své návštěvy v rodné vlasti zavítal také do Mánésa přední tvůrce světového videoartu Woody Vasulka (nar. v Brně, abs. FAMU v Praze) se svou ženou Steinou (nar. v Reykjavíku, abs. hudební konzervatoře v Praze) a skupinou amerických kolegů. V předvedené sérii videopásků naznačili ve zkratce vývoj své experimentální tvorby. Steina a Woody patří k průkopníkům, nejúspěšnějším a neaktivnějším představitelům videoartu v USA. V šedesátých letech se připojili k autorům, kteří začali chápat televizní přístroj jako tvůrčí médium, jako nositele uměleckého výrazu. Po prvních videodokumentech, v nichž natáčeli scény z prostředí americké kontrakultury (Participation, 1969-70), zahájili bádání v tajemné sféře vnitřního fungování elektronických jevů videa. Formální experiment se stal hlavní náplní jejich tvorby a poznamenává celé dílo. Fascinovala je neomezená plasticita videa, možnost deformace televizního obrazu, existence vizuálních rovin uvnitř videoobrazu a audiovizuální vztahy. Pozoruhodných výsledků dosáhli v pokusech

Woody Vasulka, *Proměny*, RIE Scan Processor, 1974. Repró Hana Hamplová

signálů. Toto spojení ilustruje např. *Violin Power* (1970-78), kde Steina hrou na housle řídí tvar televizního obrazu. Tradiční hře odpovídá reálný obraz. Stupňující se elektronický charakter hudby vyvolává deformace (chvění, těkavost, vlnění, rozdvajování obrazu) až po úplný rozpad konkrétní formy v abstraktní tvar. Vasulkovi postupně rozšířili repertoár způsobů manipulace s televizním obrazem. Řada prací má didaktický charakter, demonstruje určitý formální přístup (např. *Vocabulary*, 1973, prezentuje základní energetické zákony elektronické tvorby obrazu, *Transformations*, 1974, je příkladem elektronického zpracování obrazu, *The Matter*, 1974, ukazuje elektronické tvarování bodového vzoru, *Artifacts*, 1980, vysvětluje syntax digitálního obrazu). Experimentální pojetí určuje také specifickou podobu epických a narativních prací. Jedna z nejročnějších realizací z poslední doby *Art of Memory* (1987) připomíná otřesné události, které formovaly podobu dvacátého století a staly se součástí kolektivní paměti. Deformované archívni válečné snímky, které jsou vloženy mezi záběry americké jihozápadní krajiny, silně působí na vědomí a vyvolávají přímo halucinogenní dojmy.

V Divadle hudby v Olomouci vystavuje od 3. - 31. 10 1990 svoje invenční konceptuální koláže francouzský výtvarný umělec, profesor Akademie Beaux Art v Quimper Bernard Peschet, který v tomto rodném městě Maxe Jacoba vede galerii Artem. Tato galerie před

V Rětzově ulici stojí dům U třech divých podle domovního znamení a pověsti o třech „nefalšovaných“ Indiánech, lidožroutech, kteří tu vystupovali v kočovném divadle jednoho Angličana, ale ve skutečnosti šlo o pacholky z panského statku od Vodňan z jižních Čech.

Zajímavější je však historie nočního zábavního šantánu Montmárte, založeného před první světovou válkou kabaretiérem Josefem Waltnerem. Chodívali sem nezaměstnaní umělci, mj. manželé Artur a Xéna Longenovi, novináři Jaroslav Hašek, E. E. Kisch, M. Kácha, ale i malíři jako V. H. Brunner a L. Kysela, kteří tu provedli i některé malby. Hlavně Kyselovy nástěnné malby a fresky mají být - během zahájené rekonstrukce domu - obnoveny. Pocházejí z období futurismu a kubismu. Byla tu i malba „Sedm hříchů“, nejspíše od Brunnera, a malba „Zchudlí rytíři“, neboť hosté z „modré krve“ tu měli stůl. (Dokonce se uvádělo i jméno komunistického arch. Jiřího Krohý!) Chodili sem Tvrdšíjn a Jan Zrzavý. Později i básník Vítězslav Nezval s Karlem Teigem. Hašek sem chodil před odjezdem do Ruska, „improvizoval“ tu svá vystoupení, seděl při černé kávě a „štamprličce“ rumu, mj. se Z. M. Kudějem aj.

V Rětzově ulici bude zřízen Památník Jaroslava Haška, klub, vinárna a pracovny Českého literárního fondu, který bude uživatelem domu.

M. Imrich

TRIENÁLE 14/35 Brno 1990

Již po osmé byla v sobotu 13. října 1990 zahájena národní přehlídka tvorby mladých neprofesionálních výtvarníků Trienále 14/35. Představuje veřejnosti nejkvalitnější a nejzajímavější práce, které vznikly v ateliérech mladých autorů během posledních tří let.

Hlavním posláním této národní přehlídky je podchycení a zainteresování co největšího počtu mladých lidí a předvedení jejich tvorby v celkovém názorovém bohatství výtvarných nápadů a technických řešení.

Trienále 14/35 je přímo obeslanou akcí. V letošním roce odborná porota konstatovala, že se výrazně snížil celkový počet soutěžících autorů, zřejmě díky tomu, že se v poslední době pro ně zvětšily možnosti publikování. Ale i tak se podařilo sestavit výstavní kolekci vysoké kvalitativní úrovně.

Výstava, která se koná ve Staré radnici Domu umění města Brna, potrvá do 18. listopadu 1990. V rámci vernisáže proběhlo setkání mladých výtvarníků se členy odborné poroty.

Zátitu nad touto akcí převzalo Ministerstvo kultury ČR.

(TS ZUČ)

Aukce výtvarných děl

Artforum Příbram vyzývá amatérské malíře a sochaře z České republiky k výstavě a následně aukci jejich děl. Výstava proběhne od 1. do 20. prosince 1990, aukce se bude konat 21. prosince 1990. Přihlášky dvou až tří výtvarných děl můžete už dnes zasílat na adresu Václav Velát, 261 01 Příbram IV/29, kde také získáte podrobnější informace.

(fryš)

Z výstavy v Galerii Fronta, která trvá od 4. do 28. října 1990 přinášíme ukázkou umělcova díla. Jiří Volf, *Visící*, 65 x 20 cm, pálená hlína, 1980.

Foto Antonín Vodák

NABÍDKY A VÝZVY

České užité umění v Austrálii

Powerhouse Museum v Sydney - snažící se nejvýznamnější muzeum v Austrálii má v úmyslu uspořádat výstavu našich současných užitého umění. Výtvarníci zájemci o účast, naleznou podmínky v č. 3/90 časopisu *Umění a řemesla* (vyšlo počátkem října). Podrobnou informaci o muzeu a australském užitém umění přinese tentýž časopis ve své číslo 4/90, které bude jako obvykle k dostání v prodejních Krásná jízba ULUV počátkem ledna 1991.

Mini studio art galerie

Nově založená agentura pro výtvarné umělce s komplexními službami MINI STUDIO ART GALERIA žádá výtvarníky o registraci v naší agentuře. Dotazy zasílejte na adresu MINI STUDIO ART GALERIA L. FILLO, Mlýnská 33, 821 08 Bratislava za protihodnotu 1 Kčs známky.

Asociace fotografů

Valná hromada Asociace fotografů se koná dne 22. 10. 1990 od 14 hod. v Ústředním loutkovém divadle v Praze 1, Senovážné n.

KONKURS

Ředitelství střední průmyslové školy kamenické a sochařské v Hořicích v Podkrkonoší přijme učitele pro obor kamenosochařství se zaměřením na restaurování kamenných plastik a kamene užitého v architektuře. Požadavky na uchazeče:

absolvent VŠ uměleckého směru (obor sochař, sochař restaurátor + práce).

Bližší informace podává řed. školy kam zasílejte písemné nabídky. Telefon: 0435 (Hořice) 3226 nebo 3177.

SOUTĚŽ SBČS

Státní banka československá vypisuje opakovanou celostátní neomezenou anonymní soutěž na návrh rubové strany 10 Kčs mince M. R. Štefáník.

Soutěž je celostátní a mohou se zúčastnit členové i nečlenové unie výtvarných umělců ČR a SR.

Účelem soutěže je získání hodnotného a technickým podmínkám vyhovujícího návrhu.

Licní strana mince bude podle rozhodnutí vypisovatele soutěže u všech dalších 10 Kčs mincí stejná jako u mince s portrétem T. G. Masaryka. Vyobrazení licní strany je připojené v příloze podmínek soutěže.

Na rubové straně je nutno zobrazit osobnost M. R. Štefáník nebo opis „M. R. Štefáník“ a letopočty „1880“ a „1919“.

Soutěžní návrh musí být odevzdán nebo odeslán poštou do 12. hodiny dne 15. listopadu 1990 (čtvrtek) na adresu:

Státní banka československá

Hlavní ústav pro SR

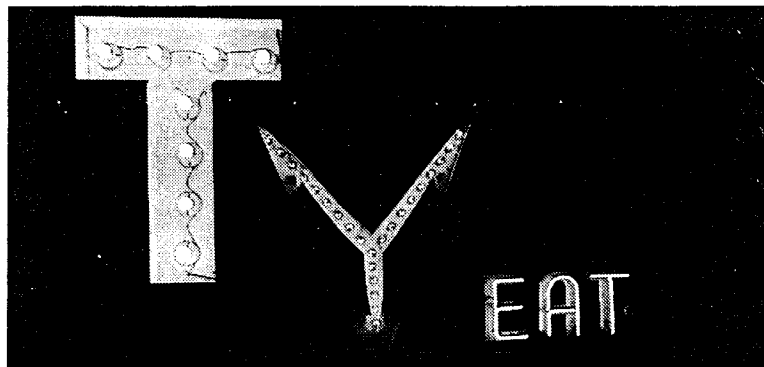
Gorkého 14

818 54 Bratislava

Bližší informace o soutěži

THE ARTS & ENTERTAINMENT

ART

Lights and neon spell out the name of YAHOO's contribution to "Video" at the Forum.

A Different Sort Of Canvas

Television becomes part of the work by the makers of video art

By Robert W. Duffy
Cultural News Editor of the Post-Dispatch
Photos by Renyold Ferguson
Of the Post-Dispatch Staff

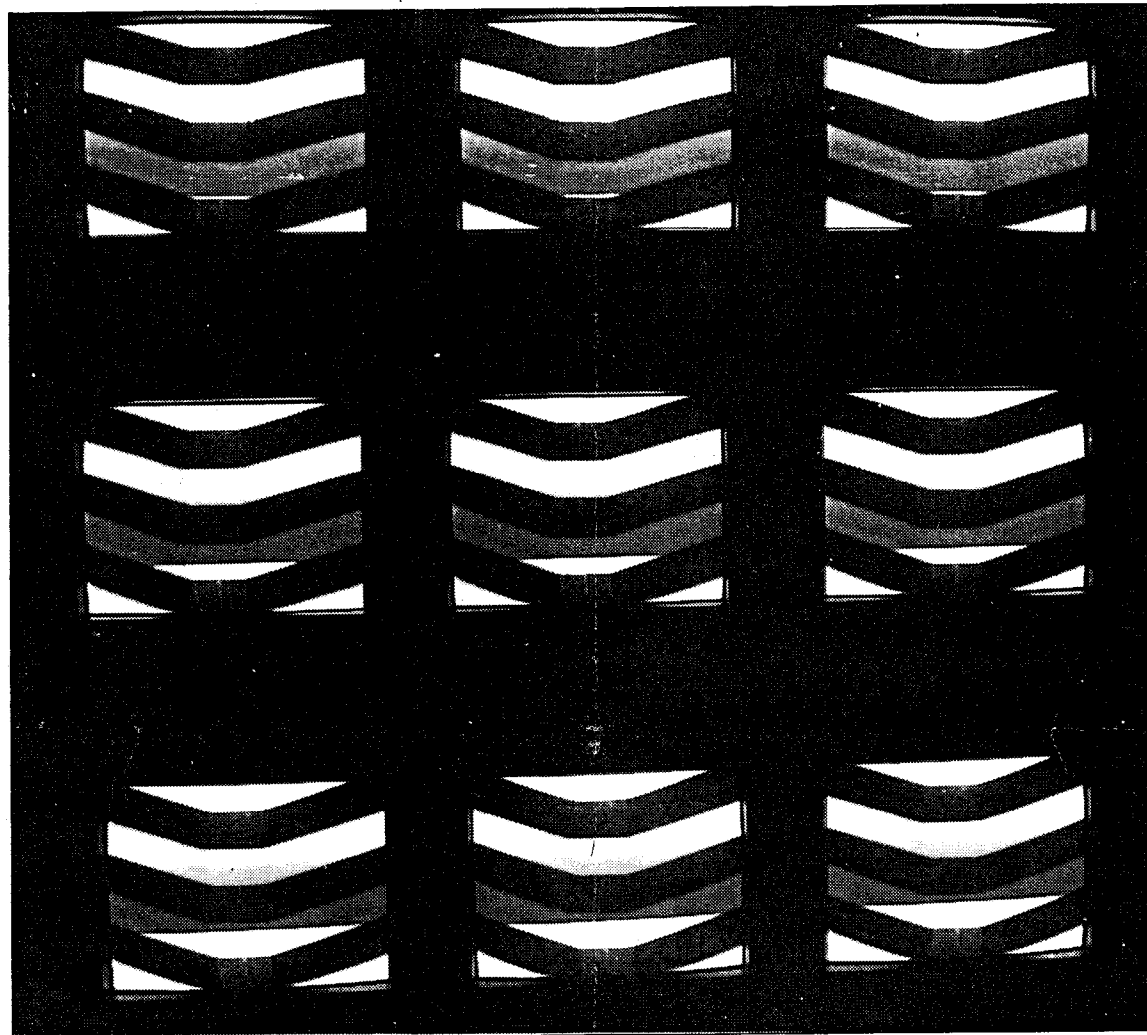
YOU CAN'T help but wonder if the visionaries, scientists and engineers who foresaw and created the idolized, addictive, maligned, genuinely helpful and seriously destructive medium of television ever imagined how central and inescapable a presence it would become.

It is, among other things, Rodney King, "I Love Lucy," Clarence Thomas, "Twin Peaks," "Sesame Street," "Roseanne," Desert Storm and "Howdy Doody," the Army-McCarthy hearings and Phil Silvers. It is Watergate and "Winky Dink and You." It is the Olympics and "La Boheme" and Willard Scott and David Koresh. It is the "\$64,000 Question."

It is public television, network and cable television, and as the replacement for the Super 8 camera, it has become the electronic medium of Everyman. It is quite astonishing, and its history has happened on fast forward.

Because it is such an extraordinarily visual medium it is no surprise that since the late 1950s — with some coaching from guru John Cage and inspiration from art shaman Joseph Beuys — television has been appropriated for the purposes of art. Nam June Paik was the first artist to become really famous with television, as opposed to becoming famous on it. And he continues to make interesting art using video technology.

There was a traveling show of Paik's at the Forum a year and a half ago; last weekend, a new show called simply "Video" opened, and this one

An instant in Van McElwee's "Cityscape" installation at the Forum for Contemporary Art.

was produced by the Forum itself. It is an ambitious exhibition and, like the medium itself, ranges all over the place. It is arranged in four parts.

Part I is a retrospective of the work of video artist Van McElwee, and visitors encounter it as soon as they come into the Forum's ground floor gallery.

In it, nine monitors are mounted on a wall in a darkened viewing space. The televisions in the black room have an elegance all their own, and their precise, orderly, technologically attractive appearance actually complements what you see once the tape is rolling.

The program played on these monitors is called "Cityscape," and McElwee's intention is to create a city with it, or a perception of a city, through the use of architectural images that are repeated and reversed and observed from various

angles and at various speeds and rhythms.

The nine images are identical, but because it is not possible to look at only one screen, vision and the senses are quite effectively enveloped by the moving and ever-changing pictures. It is clean, crisp, clear. But beyond its beauty and elegance there is a hypnotic quality to the work that moves a viewer beyond the gallery and into an altered time and space.

"Cityscape" is the largest work by McElwee in the exhibition, but there are other works by him that offer a broader appreciation of his serious and thoughtful endeavor. Included is the premiere showing of a new work called "Fragments of India," a work that is, in its churning motion and hot, almost searing light, an interesting contrast to the cool precision of "Cityscape."

McElwee, who is associate professor of media at Webster University, is also curator of the second part section of the Forum's show, called "Video Time Shifts" — all of which have to do with the ability of television to alter perceptions of time.

Like McElwee's work, these tapes are interesting in the variety of experiences they offer and their manifestations of the versatility of the medium of television.

"Reflecting Pool," by veteran video maker Bill Viola, is a fascinating and haunting observation of a human figure, his reflection in a pool, the gradual alteration and eventual obliteration of that image electronically, and its magical televised resurrection.

More abstract, but equally involving, was a more traditional observation of the passing of time.

Because it is such an extraordinarily visual medium it is no surprise that since the late 1950s television has been appropriated for the purposes of art.

This was expressed through the use of distinguishing characteristics of the seasons and traditional cinematic devices such as wipes and fades, where pictures are wiped away or fade away to reveal something new, thus suggesting the passage of time. This video is called "Photographic Memory" and is by Steina Vasulka.

Other artists represented in the "Video Time Shifts" section are Dara Birnbaum, whose work is called "Wonder Woman"; Woody Vasulka, who made "Art of Memory"; Peter Callas, "Bon Voyage"; and Gary Hill, "Why Do Things Get in a Muddle (Come on Petunia)."

One of the first major art museums to take video art seriously was the Whitney Museum of American Art in New York City. By giving video space and attention in its exhibitions, especially its often-reviled but always consequential Biennials, the medium was thus given mainstream blessings, however messy, as well.

Video was a major component of this year's critically bazoooka-ed Biennial. The third part of the Forum's "Video" show is "Redefining Film and Video Art," the video complement of the 1991 Biennial. It is in circulation now under the sponsorship of the American Federation of Arts Media Arts Program.

John Hanhardt, curator of film and video at the Whitney and a pioneer champion of video, wrote that the selections in the 1991 show "illustrate the reflections of contemporary

See VIDEO ART, Page 14

Video art

From page four

artists on a number of important issues in our society, ranging from feminism to the representation of cultures."

There are a total of nine programs of videos in the Whitney segment of the Forum's show. Two have been shown already; the remaining seven will be shown at 10:30 on Saturday mornings now through July 31. Along with the art comes a cup of coffee that's on the house. For a schedule, call Susan Lee at 535-4660.

The fourth part of "Video" was produced by a talented and enthusiastic group of young West End artists called YAHOO, which is under the guidance, if not the spell, of artist William Christman. The members of the group are Carla Bayer, Samuel DiLorenzo, Billie Chavez, Patricia Chavez, William Freeman, David Gioia, Lucy Griesbach, John McGuire, Robert Scales, Jeremy Schoenfeld, Briana Taylor, Sharron Westbrook and Mary Wiltenburg.

This part of the show is called "TV-EATS." The name, like the installation itself, has double meaning. One level is obvious: snacks. And this level provides plenty of pleasure: It is bright and sassy and so much fun. Along with the signs and whimsical machines and funny sayings produced by the YAHOO artists, there are all sorts of actual snacks around, Sirens of Sodium that sing silently but nonetheless seductively to the visitor/viewer.

But on another level, there is the knowledge that this stuff is full of calories that are empty, and that the food value of this sweet or salty, crunchy stuff is negligible, that there is all sorts of fat in it, that its pleasures are only momentarily satisfying.

A steady diet of it isn't particularly good for you. Like a lot of TV.

Support for "Video" came from the Regional Arts Commission and the Missouri Arts Council.

Video: The Van McElwee Retrospective, Video Time Shifts, the 1991 Whitney Biennial Exhibition and TV-EATS: An Installation by YAHOO
Where: Forum for Contemporary Art, 3540 Washington Avenue
When: Through July 31
Hours: Tuesday-Saturday, 10 a.m.-5 p.m. Whitney Biennial videos shown at 10:30 a.m. on Saturdays through July 31